

Oppgaveverksted 1310, høsten 2013 (brukt til eksamen vår 2011)

Ved sensuren tillegges oppgave 1 vekt 0,2, oppgave 2 vekt 0,4, og oppgave 3 vekt 0,4.

Oppgave 1

Forklar kort hva som er forskjellen på

- a) Handelsbalansen og den offentlige budsjettbalansen
- b) Konsum og realinvestering
- c) Bruttonasjonalprodukt og disponibel inntekt for landet
- d) Reallønn og nominell lønn
- e) Obligasjon og aksje (anta at obligasjonen og aksjen gjelder samme bedrift)
- f) Nominell valutakurs og realvalutakurs
- g) Konkurransetsatt og skjermet sektor

Oppgave 2

Veiledning

I denne oppgaven skal du forklare de økonomiske mekanismene i hver deloppgave, men det er ikke ment at du skal bruke tid på å forklare modellen utover det som blir spurt om i oppgaven.

Oppgave:

Ta utgangspunkt i modellen

- (1) $Y = C + I + G + X - Q$,
- (2) $C = c_0 + c(Y - T)$, $c_0 > 0, 0 < c < 1$,
- (3) $T = t_0 + tY$, $0 < t < 1$
- (4) $Q = aY$ $0 < a < 1$

der Y er bruttonasjonalproduktet (BNP), C er privat konsum, I er private realinvesteringer, G er offentlig kjøp av varer og tjenester (som kan deles i offentlig konsum C_{off} og offentlige realinvesteringer I_{off} , slik at $G = C_{\text{off}} + I_{\text{off}}$), X er eksporten, Q er importen, T er nettoskatter (skatter og avgifter minus trygder og andre overføringer), t er "skattesatsen", t_0 er skatter som er uavhengige av BNP. c_0 , c og a er parametre som beskriver hvordan økonomien virker. Vi antar at disse parametrene har kjente verdier. Myndighetenes virkemidler er G , t_0 og t . De endogene variablene er Y , C , T og Q .

Modellen kan løses for Y , noe som gir

$$(5) \quad Y = \frac{1}{1 - c(1-t) + a} (c_0 - ct_0 + I + G + X)$$

- (i) Hva blir virkningen på BNP, handelsbalansen, og den offentlige budsjettbalansen av en reduksjon i eksporten, $\Delta X < 0$?
- (ii) Anta at myndighetene ønsker å bruke offentlig kjøp av varer og tjenester for å forhindre at BNP endres. Hva kan myndighetene i så fall gjøre? Hva ville i så fall skje med handelsbalansen og offentlige budsjettbalansen?
- (iii) Anta at landet har stor gjeld til utlandet, slik at myndighetene velger å bruke finanspolitikken til å forhindre at handelsbalansen svekkes. Vis hvordan dette kan gjøres ved å endre omfanget av offentlig kjøp av varer og tjenester. Hva blir virkningen på BNP?
- (iv) Drøft fordeler og ulemper ved de to politikk-alternativene beskrevet i (ii) og (iii). (Her skal du også drøfte momenter som ikke er med i modellen.)

Oppgave 3

Veiledning:

I denne oppgaven skal du ikke bruke en matematisk modell, men forklare med ord hvilke effekter som kan virke i økonomien ved det som spørres om i oppgaven.

Oppgave:

I de fleste land har myndighetene mål om at både arbeidsledigheten og inflasjonen skal være lave. Drøft om det kan være motsetninger mellom disse to målene, på kort og lang sikt.